

Metodika

Izrael a kapitalismus

Charakteristika námětu

Drobné cvičení je zaměřeno na analýzu motivu kapitálu a kapitalismu v izraelské společnosti. Žáci analyzují ukázky z dobového publicistického pořadu, všímají si přitom nejen věcné argumentace, ale i formálních aspektů ukázek (hudba, souvislost obrazu a komentáře), cvičení je tak vhodné i do mediální výchovy. Následně konfrontují závěry získané analýzou se staršími ukázkami téže myšlenkové provenience.

Cíle

- Informovat. Žáci se dozvídají o antisemitském stereotypu Žida-kapitalisty ovládajícího ekonomiku a manipulujícího většinou a zároveň se seznamují s marxisticko-leninskou variantou teze o třídní podstatě každé společnosti.
- Analyzovat. Žáci analyzují audiovizuální a ikonografické materiály, přiřazují významy k jednotlivým motivům v nich obsažených.
- Interpretovat. Žáci přiřazují významy k jednotlivým ukázkám, konstruují mezi nimi souvislosti a zasazují jednotlivé ukázky do širších kontextů.
- Hodnotit. Žáci zaujímají vlastní postoje k analyzovaným materiálům.

Komentář

Cvičení navazuje na téma Židé a kapitalismus (odkaz: 04-1-zid_jako_kapitalista_matodika). Téma je mírně posunuté: předmětem negativní difamace není (imaginární) celek „světového židovstva“, ale izraelská společnost, která je představena v duchu dobové propagandy jako hluboce třídně rozdělená. Opět se ovšem využívá tradičního antisemitského motivu Žida-kapitalisty ovládajícího svět. Variace tradičního motivu ilustruje jeho trvanlivost, zároveň se ale demonstruje jistá „elasticita“ vládnoucí ideologie, která byla schopná absorbovat nové podněty a přizpůsobovat se aktuálním politickým potřebám, v tomto případě zvýšení intenzity kritiky Izraele po šestidenní válce.

Námět do výuky

Žáci analyzují dvě ukázky z dobového pořadu Pravá tvář sionismu. Následně je konfrontují se staršími reprezentacemi stereotypu o Židovi-kapitalistovi, z padesátých let 20. století a z konce 19. století. Využijeme pracovního listu 11 (odkaz: 03-1-1-Izrael_kapitalismus-PL.docx), který tuto dvoufázovou analýzu (nejprve samotných klipů, posléze jejich srovnáním s karikaturami) umožňuje.